

Jean Monnet Module
SCHOOL OF ADVANCED SOCIAL STUDIES

Jean Monnet Module: *Sustain4EU: Enhancing European Civic Practices and Sustainability*

Deliverable Report on roundtables no. 2

Okrogla miza: Individualna odgovornost v odnosu do družbenega in okoljskega trajnostnega razvoja na lokalni, nacionalni in evropski ravni /
Roundtable: Individual responsibility in relation to social and environmental sustainable development on a local, national and European level SUSTAIN4EU

Uvod:

Dne 1.3. 2022 se je uspešno odvila druga okrogla miza v okviru Jean Monnet Modula SUSTAIN4EU z naslovom Individualna odgovornost v odnosu do družbene in okoljske trajnosti na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Dogodek je bil organiziral v sklopu letnega akademskega dogodka Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici, skupaj z Fakulteto za Informacijske študije v Novem mestu in Fakulteto za medije. Okrogla miza se je zaradi pravil srečavanja v skladu z ukrepi proti Covid-19 odvijal v spletnem okolju Zoom. Kljub spletnemu okolju je dogodek potekal brez večjih zapletov in privabil veliko število poslušalcev (okoli 40 udeležencev vse skupaj).

Okrogla miza je bila tematsko razdeljena v dva sklopa, ki pa sta bila med seboj povezana in na koncu omogočila tudi skupno razpravo. Najprej sta imeli besedo predstavnici študentov, ki sta prikazali, kako uspešno je akcijsko raziskovanje v praksi. Eden od ključnih namenov projekta Sustain4EU je obogatiti pedagoški proces z dodatnimi vsebinami, ki bi spodbudile odgovorno delovanje študentov in okrepile njihovo zavedanje o pomembnosti trajnostnega razvoja, tudi preko sodelovanja z različnimi organizacijami. S svojim raziskovanjem namreč skušajo iskati družbene inovacije za večjo kohezivnost in kvaliteto življenja vseh članov skupnosti, tudi preko aktivnega državljanstva in transnacionalne solidarnosti.

Zatem so svoje poglede na obravnavano tematiko predstavila deležnika iz platforme nevladnih organizacij Sloga in občine Ajdivščina. Sledila je diskusija in izmenjava mnenj, izkušenj in predlogov. Zahvaljujemo se vsem gostom in številni publiki, ki je spremljala dogodek.

Individualna odgovornost v odnosu do okoljskega in družbenega trajnostnega razvoja:

Na začetku dogodka je vodja projekta dr. Tea Golob predstavila glavne namene, cilje in aktivnosti projekta ter pedagoške vsebine, ki so že drugo leto vključene v izvajanje aktivnosti. Rdeča nit te predstavitve je bila vezana na osrednjo tematiko okrogle mize, ki je zaznamovala tudi raziskovano delo projektne ekipe. Pri tem je bilo poudarjeno, da je individualna odgovornost neločljivo povezana z ostalimi vidiki odgovornosti. Koncept odgovornega delovanja je tesno povezan s trajnostnim razvojem, ki zaobjema zadovoljevanje potreb sedanjih generacij, ne da bi ogrozil priložnosti in življenjsko okolje prihodnjih generacij [1]. Ima vsaj tri prepoznavne dimenzije, in sicer ekonomsko, družbeno in okoljsko, ki pa so med seboj tesno prepletene in soodvisne. Če želimo na primer omiliti lakoto med ranljivimi skupinami ljudi, moramo zagotoviti tudi socialno pravičnost in ohraniti primerno naravno okolje, ki omogoča rast in pridelavo hrane [2; 3]. S sociološkega vidika lahko odgovorno delovanje obravnavamo na različnih družbenih ravneh. Na makro ravni se nanaša na strateško usmerjanje med različnimi družbenimi podsistemi. Družbeno odgovorno usmerjanje omogoča podsistemom, da izražajo in zasledujejo skupne cilje, ki zaobjemajo trajnostni razvoj, in sicer z omogočanjem primerne institucionalnega in pravnega okvirja, znotraj katerega potem delujejo posamezniki. Na mikro ravni pa se nanaša na način delovanja, ki zaobjema posameznikovo zavedanje in prakse namenjene doseganju skupnih kolektivnih ciljev, ki zagotavljajo dolgotrajno stabilnost in prispevajo k vzdržnemu družbenemu in naravnemu okolju [4;5]. Poleg tega pa ne smemo pozabiti tudi na potrebo posameznikov, da poskrbijo za svoje lastno blagostanje. Uničevanje družbenega in naravnega okolja tako spodbuja družboslovce k temeljitemu iskanju vzrokov, analizi potencialnih scenarijev in k poskusu predikcije njihovih posledic.

Uvodne besede okrogle mize so bile namenjene podarku na pomembni vlogi modula pri krepitvi zavedanja o izzivih s katerimi se sooča posamezniki pri doseganju odgovornega delovanja in pa tudi Evropska Unija. Ti izzivi so vezani predvsem na posledice pomanjkanja odgovornega delovanja v družbenem in naravnem okolju; ter pri krepitvi vloge državljanov EU-ja v blažitvi teh posledic in njihovem doprinosu k družbeni koheziji in okoljski trajnosti. Pomemben izziv je tudi trenutno vojno stanje v Ukrajini. Vodja modula je v tem kontekstu predstavila tudi aktivnosti pri predmetih Raziskovalni seminar in Raziskovalni projekt, ki vključujeta študente is podiplomske in dodiplomske ravni študija. V tem okviru je poudarila uspešen potek raziskovalnih aktivnosti, ki so se odvijale v prvem semestru in se odrazile v zelo kvalitetnih in uspešnih raziskovalnih nalogah študentov.

S programom je nadaljevala dr. Janja Mikulan Kildi, ki je aktivno sodelovala pri pripravi študentskih del. Predstavila je določene praktične vidike izvedbe in sodelovanja s študenti in k besedi povabila oba študenta. Predstavila sta ključne vidike svojega raziskovalnega dela, cilje, ki sta jih dosegla in svoje izkušnje delila s študenti podiplomskega študija, ki bodo svoje raziskovalno delo opravili v druge semestru.

Pred kratkim je večina študentov izjemno uspešno zaključila svoje akcijsko raziskovanje pri pedagoškem procesu Sustain4EU. Študentje so zasledovali štiri osrednje raziskovalne cilje: prepoznati problem v skupnosti/družbi, raziskati širši kontekst problema, izvesti terensko delo ter razviti priporočila in rešitve. Pri tem so se študentje povezali s številnimi relevantnimi deležniki, ki so jim pomagali pri identifikaciji in razumevanju problemov v skupnosti. Spekter

tematik, ki so jih obravnavali je bil izjemno širok in raznolik: umetniške skupnostne akcije, izzivi, s katerimi se soočajo mladi, prostovoljno in humanitarno delo, enakost spolov, tematike na področju vzgoje in izobraževanja, vpliv covid-19 na različna področja kot so človekove pravice ipd.; zelo priljubljene med študenti pa so tudi okoljske tematike: vpliv hitre mode in potrošništva na okolje, trajnostna hrana, deforestacija in varovanje gozda, vzpostavitev kavcijskega sistema ipd.

V sklopu okrogle mize sta študentki ga. Pia Dujjić Vrtačnik in ga. Sonja Čuk predstavili svojo vlogo v akcijskem raziskovanju, ki združuje družboslovne raziskovalne metode in aktivno povezovanje z okoljem in deležniki. Predstavili sta svoja raziskovalna dnevnik, ki sta primer dobre prakse študentskih nalog. Prva naloga je bila vezana na tematiko najpogostejših izzivov s katerimi se soočajo mladostniki. Raziskava je bila narejena na primeru nevladne organizacije CONA Most. CONA ima štiri dnevne centre, ki so namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju: CONA Fužine, CONA Korak, CONA Most in CONA Polje, v okviru katerih izvajajo tudi svetovanje in ulično oz. terensko delo. Njihova osrednja ciljna skupina so tako mladostniki, ki se v svojem neposrednem okolju, največkrat skupaj z vso družino, soočajo z različnimi psihosocialnimi stiskami in težavami. Sodelavkam CONE se še enkrat najlepše zahvaljujemo, da so našim študentom omogočile vpogled v vsakdan in izzive mladih, ki pogosto ostajajo nerazumljeni s strani širše javnosti. Druga naloga je obravnavala integracija priseljencev in vlogi vrtcev ter šol v tem procesu. Predstavljena je bila študija primera na področju Nove Gorice s posebnim poudarkom na integracijo migrantov albanskega porekla. Tovrsten proces zahteva sodelovanje različnih deležnikov s področja izobraževanja, socialne podpore in vključevanja posameznikov v družbo. Pri tem je treba upoštevati tako pričakovanja lokalnega prebivalstva kot tudi specifično kulturno in socialno okolje migrantov. Naloga je povezala različna mnenja, izkušnje in vpogleda tako zaposlenih v različnih izobraževalnih institucijah kot tudi samih migrantov in njihovih izzivov, ki so prvenstveno vezani na nepoznavanje jezika.

Sledil je pogovor z deležniki, ki imajo v aktivnostih SUSTAIN4EU pomembno vlogo. Svoje poglede sta predstavila ga. Erika Zuodar iz Občine Ajdovščina in g. Marjan Huč, predstavnik Platforme Sloga nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Njihova vizija vključuje svet, kjer so človekove pravice, raznolikost in pravičnost spoštovane ter udejanjene. Z različnimi aktivnostmi tako spodbujajo solidarnost, globalno učenje in humanitarnost.

Občina Ajdovščina ima vizijo, ki želi občino spremeniti do leta 2030 v prepoznavno, učinkovito, konkurenčno, zeleno in življenju prijazno gospodarsko, politično in kulturno središče Vipavske doline z visoko bivanjsko kvaliteto v mestu in na podeželju. Vključuje naslednje prioritete:

Prioriteta 1 KONKURENČNA	Prioriteta 2 TRAJNOSTNA	Prioriteta 3 DRUŽBENO ODGOVORNA	Prioriteta 4 PREPOZNAVNA	Prioriteta 5 UČINKOVITA
Na tradiciji, raziskavah, razvoju in IKT temelječe konkurenčno gospodarstvo.	Trajnostna in učinkovita raba naravnih virov, varovanje okolja, prilagajanje na podnebne spremembe in nizkoogljična družba.	Vključujoča, zdrava, aktivna, kulturna in na znanju temelječa družba.	Prepoznavna kot turistična in izvorna destinacija ter prostor za bivanje in investiranje.	Učinkovita javna uprava in civilna zaščita.

Pri doseganju zastavljenih ciljev so že sedaj zelo dejavni. Na Oddelku za gospodarstvo in razvojne zadeve izvajajo številne projekte s trajnostno vsebino. Med njimi lahko izpostavimo:

- Pekarska in mlinarska tradicija
- Vzpostavljane namakalnega sistema: Prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam
- Zelena infrastruktura, ohranjanje in izboljšanje stanja ogroženih živalskih vrst in habitatov v Vipavski dolini

Predstavnica občine je tudi poudarila pomembnost individualne odgovornosti v odnosu do okolja in družbe. Občina spodbuja mlade, da se udeležijo različnih aktivnosti in jim tudi ponuja pomoč pri raziskovalnem delu. Prav tako bodo z veseljem sodelovali pri aktivnostih projekta Sustain4EU naslednje leto.

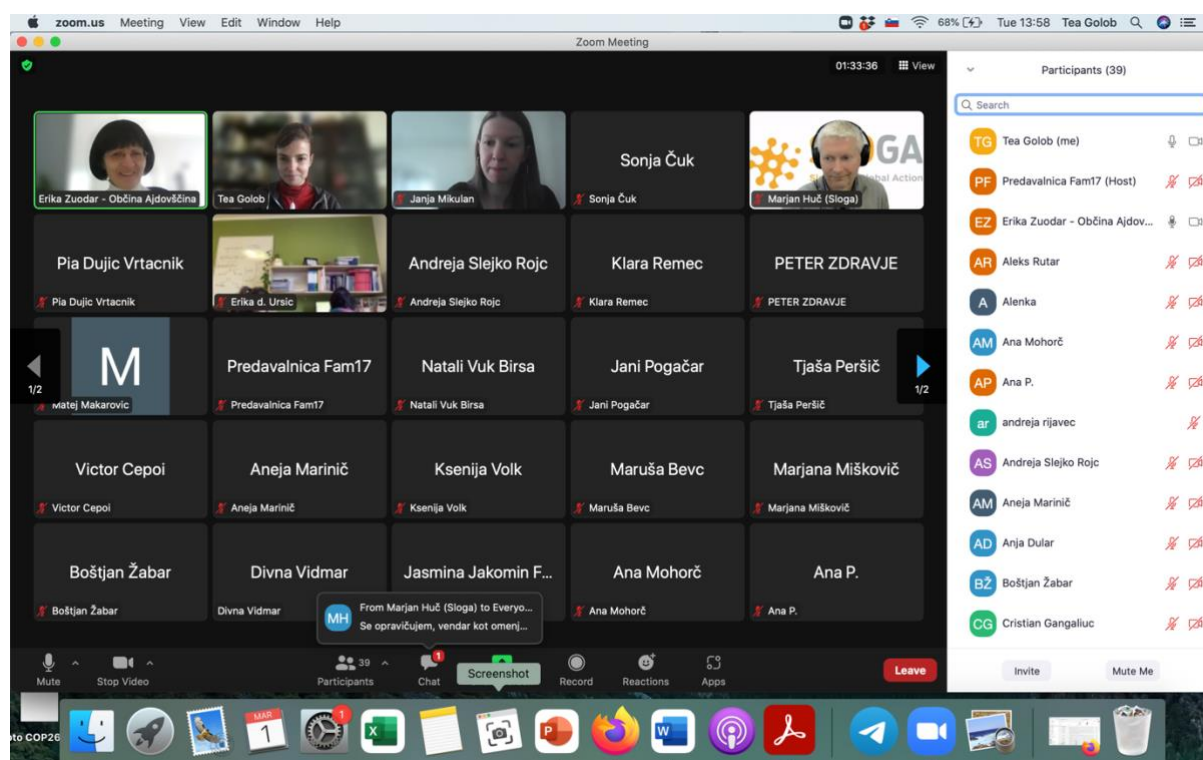
Platforma Sloga nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč sodeluje s projektno skupino že od samega začetka. So aktivno vključeni v vsebine predavanj in pomagajo študentom pri njihovih raziskovalnih nalogah in pisanju raziskovalnih dnevnikov. Vsebine na te tematike je letos na predavanjih obogatil izjemen gost g. Albin Keuc, direktor Platforme SLOGA in študentom ponudil zanimive uvide v dinamike trajnostnega razvoja. G. Keuc je našim študentom že drugo leto na voljo tudi za pogovore o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči. Na tokratni okrogli mizi je predstavnik Platforme g. Huč naslovil aktualno tematiko stanja v Ukrajini in načine humanitarne pomoči. Pomoč beguncem je tako sistemski izziv, kot tudi priložnost vsakega posameznika, da po svojih močeh pomaga in podpre ljudi v stiski. Družboslovci lahko s svojim raziskovanjem poudarimo in predstavimo pereče probleme v družbi in z uporabo znanstvenega aparata v raziskavah ponudimo verodostojne informacije. Slednje niso namenjene le akademski skupnosti, ampak tudi ostalim predstavnikom družbene sfere. Vidik trajnosti, ki se ga intenzivno dotikamo tudi v okviru projekta Sustain4EU, je tesno povezan z mednarodno humanitarno pomočjo. Čeprav humanitarna pomoč predstavlja takojšen odziv na potrebe, ki nastajajo zaradi naravnih nesreč in ostalih kriz (npr. konflikti, vojne), ki jih povzroči človek, je bistveno, da skuša humanitarna pomoč krepiti tudi določene kapacitete in s tem prispevati k trajnosti tovrstne pomoči.

Na koncu je bil tudi čas namenjen skupni razpravi, izmenjavi mnenj in izkušenj. Tematika okrogle mize je bila neposredno vezana na Agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj ([The UN 2030 Agenda for Sustainable Development and the SDGs](#)), ki je bila poudarjena v diskuziji in predstavitvi Modula. Predstavljene tematike na dogodku so del naslednjih ciljev, mi zadevajo trajnostni razvoj: Cilj 7, ki se zavzema za čisto in dosegljivo energijo, Cilj 8, ki se zavzema za dostojno delo in ekonomsko rast, Cilj 12, ki se zavzema za odgovorno potrošnjo in Cilj 16, ki se zavzema za človeške pravice. V tem kontekstu je bila podarjena tudi povezava ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov z doprinosom Evropske Unije. Slednje se neposredno povezuje z dokumentom [Investing in Sustainable Development: The European Union's Contribution](#). Omenjeni so bili tudi primeri povezovanja javnega sektorja in EU - [SDG Watch Europe](#).

Zaključne misli:

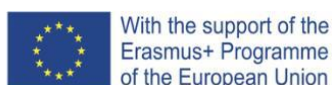
Tematske predstavitve in diskusija na okrogli mizi so ponudile izhodišča za nadaljnje sodelovanje med različnimi deležniki in bile hkrati tudi podpora za raziskovalno delo študentov. Dogodek je med seboj povezal relevantne predstavniki akademske sfere (vključno s študenti), politične sfere, civilne družbe in gospodarstva. Bil je odprtega dostopa in oglaševan preko socialnih omrežij in spletne strani.

Udeleženci so bili nad okroglo mizo zadovoljni, kar kažejo tudi anketni podatki namenjeni evalvaciji dogodka.

Reference:

- [1] Plut, D. 2004. Zeleni planet? Prebivalstvo, energija in okolje v 21. stoletju. Radovljica: Didakta
- [2] ISO 26000 <https://www.iso.org/home.html>
- [3] <http://www.varensvet.si/prispevek-druzbeno-odgovornost-in-varnost/>
- [4] Musil and Lavrič. 2010. Values, sustainable social functioning and visions of the future. Youth 2010.
- [5] Brandon and Lombardi. 2005. Evaluating Sustainable Development. Oxford: Blackwell.

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki izraža le mnenja avtorja, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.